

KÜLÖNFÉLÉK.

Adatok Magyarország fainségének kérdéséhez ; II.

Több mármarosai erdőbirtokos, *hogy erdeik terméseinek legalább némi részét értékesíthessék*, folyamodott: hogy az államkormány *eltrendelje*, miszerint az ausztriai szabadalmazott kereskedelmi és hitelintézet, mint sószállítási vállalkozó *köteleztessék*, legalább aránylagos mennyiségű sót magán fán szállítani. E folyamodványnak mint halljuk — részben sikere is volt, minthogy a hitelintézet a cs. kir. pénzügy miniszteriumtól *főhatalmaztatott*, hogy a *tiszaújlaki* állomás számára évenként meghatározott sómennyiség szállítására magántalpakat használhasson, a mennyiben erre nem több, mint legfeljebb tizezer darab szálfá szüségeltetik. — Quid hoc ad tantam sitim? ! — Arra azonban, hogy a vállalkozó hitelintézet ez irányban köteleztessék, a nevezett miniszterium magát jogosítva nem tartotta.

Az erdők klimai hatása. Ugyan mit lehetne ez idők themájának themájához épen egy ily különfélekben szólhatni? — Nem is mondunk semmi újat, hanem pár sorban ide írjuk, mit épen a tegnap kezünkben forgott, s Pfeil által még 1855-ben kiadott erdészeti kritikai lapokban olvastunk: Foissac úr Parisban egy művet irt arról, ha vajjon mióta az ember a földön van, annak égalji viszonya változott-é? abban a többi közt tisztán kimutatja, hogy az égalji még mindenütt változatlan, miután a meteorologiai tünetek sem változtak; azon változások pedig, melyeket a földmivelés annak felszínén okozott, sokkal kisebbek, hogysem arra befolyást gyakorolhatnának. Mennyiben az égaljtot függ, s nem a talajnak mivelés folytani egyes helyeken való változása akadályozza meg — ma is minden növény mivelhető ott, hol az egykor tenyészett.

Foissac úr az erdőknek az égaljra való befolyását, úgy a légmérsékre és esőmennyiségre nézve is a mesék országába sorozza. Nem tagadja egyébiránt, hogy az erdők a kártékony szeleket néhol felfogva a növények védelmezői ne lehetnének, de kizárja azt, hogy egy egész ország vagy nagy terjedtségű vidékek légmérsékének tulajdonságát megváltoztathatnák.

Pfeil, ki a legtekintélyesebb német erdészek egyike volt, ezelőtt 10 évvel azon okból ajánlá lapja olvasóinak Foissac művét, mert Poroszthonban is az illőkép nem értékesíthető magán erdők kiirtását megakarták volt akadályozni, mitután ott is akkor mint nálunk ma az az eszme kezdett volt lábra kapni, hogy az erdőirtások folytán az égalj mostohább leend.

Föld- és tengeralatti erdők. A földgyomrába temetett kőszentelek az egykor annak felszínén volt erdőkről tanuskodnak; a rombolással fejlesztő korszakok egyszersmind a sirt is megnyiták ama kor növényei és állatai számára, így van aztán, hogy ott hol egykor pálma, cyprus és üditő fenyőerdők pompáztak, most a tenger sós habjai uralkodnak. A bányász kincsvágya veszélyt nem félve utánna megy ez erdőknek, hogy korunk legesebesebb lovának — a gőz mozdonyának — abrakot termeljen. Angolhonban már több helyt a tenger színe alá jutottak s nem egyszer történik, hogy midőn Eol fiai annak hajjait felkorbácsolják, az alant dolgozó bányászok a felettük hanykodásban levő tenger zugó morajját meghallva, munkájukat feledik s csaknem kétségbe esve iparkodnak a bánya szájához juthatni.

Tenger alatti erdőkről tanuskodnak a hajósok hálóiival és horgonyaival kihuzott gyökerek és fatuskók, melyek csalhatlan jelét mutatták annak, hogy épen akkor szakítottak el a talajtól, melyen állottak; tanuskodnak arról a tengerek közelében csatorna és vasuti-építések alkalmával több helyen felfedezett hajdani erdőtérek. A walesi herczegség déli részén a Neath folyó torkolatától kelet felé számos tenger

alatti erdő van, nem különben Cornwall angol grófságban egy földalatti erdőben a fák és tuskók ma is ott állanak, hol egykor nőttek, szarvasok agancsai, bikák koponyája és szarva, ággal, lombbal és fekélfával vegyesen találtak s az egykori erdő most agyag-, tengeri iszap- és homokkal mélyen borítva. Angolhon e tenger alatti erdei-ről következtethetni, hogy a Britt szigetek s nyugoti-europa egykor süllyedést szenvedtek.
